

Trénink vyhovující mozku

Romana Řezníčková

CONSIM *consulting simulation training*

BRAIN-friendly Learning

Řečeno ještě není slyšeno,

slyšeno ještě není pochopeno,

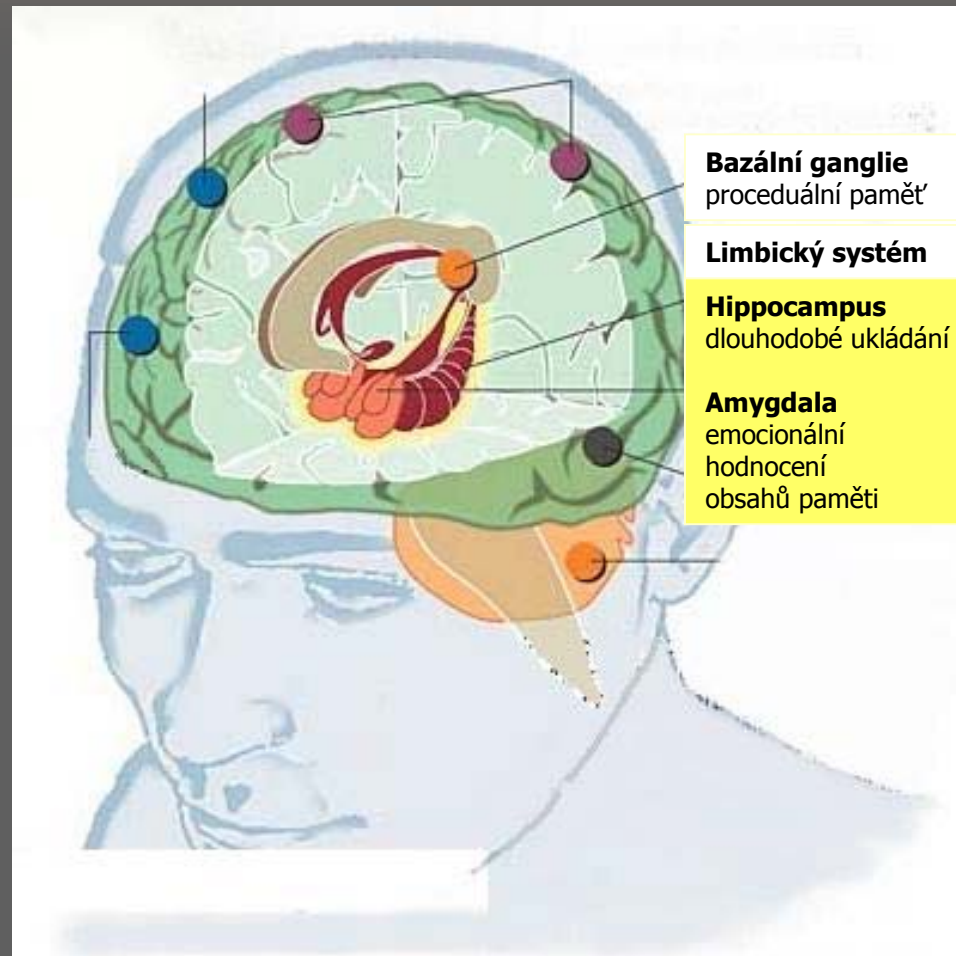
pochopeno ještě není srozuměno,

srozuměno ještě není použito,

použito ještě není osvojeno.

BRAIN-friendly Learning

Struktura workshopu

- ⇒ Kdo jsme a co děláme?
- ⇒ Krátké znázornění mozku při výuce a učení
- ⇒ Principy dobrého chápání
- ⇒ Jednoduchý test **Červená Zelená Modrá**
- ⇒ Cvičení

Kdo jsme?

- ⇒ založena v Praze v r.1996
- ⇒ od r.1999 s novým konceptem na trhu :
učení se simulacemi
- ⇒ 2001 založení **CONSIM international**
v Německu a Rakousku
- ⇒ 12 trenérů s mezinárodní výměnou zkušeností

Kde je problém?

Tak to vypadá
v realitě...

Kde je problém?

Tak to vidí
teoretik...

Kde je problém?

Tak to vidí
počítačový program...

Co děláme?

- ⇒ Podnikově-ekonomické simulace
- ⇒ Projekty a management
- ⇒ Prezentační dovednosti
- ⇒ Management Simulace
- ⇒ Trainer-the-Trainer aktivní výuka

Naše okolí

- ⇒ IPMA - CZ, IPMA - pma austria
- ⇒ BDTV Berufsverband Deutscher Verkaufsförderer und Trainer e.V.
- ⇒ Evropské vzdělávací projekty - vývoj **SIMGAME** - podnikově-ekonomická simulace pro MSP a obchodní akademie ve spolupráci s NÚOV a Leonardo da Vinci
- ⇒ SAGSAGA Swiss Austrian German Simulation And Gaming Association / ISAGA

Vývoj člověka

- před 15 mld. lety : vzniká universum ("Big Bang")
- před 5 mld. lety : vzniká slunce a planety (Země)
- před 5 mil. lety : předci lidí
- před 150.000 lety : Homo sapiens v Africe ("Out of Africa" - teorie)
- před 50.000 lety : Homo sapiens sapiens v Evropě
- před 5.000 lety : ranné vyspělé kultury v Mezopotámii, Nil, Indus
- 500 př. Kr. : začátek klasické antiky v Řecku
- 500 p. Kr. : konec antiky / začátek středověku v Evropě
- 1500 p. Kr. : začátek nové doby / 1492 - Kolumbus objevuje Ameriku

Historie vývoje mozku

Úvaha o historii vývoje mozku

⇒ **Prodloužená mícha** je označována také jako reptilní mozek. Vznikla jako první část mozku.

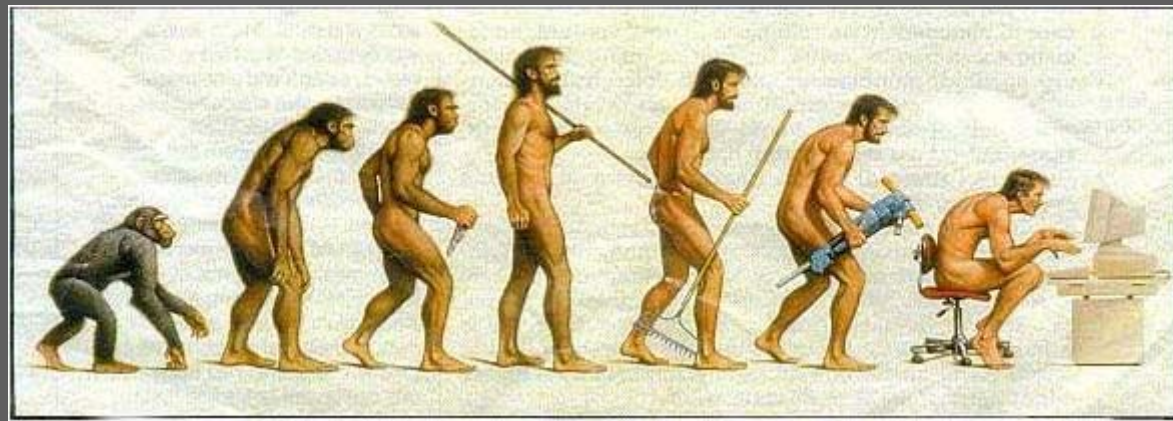
⇒ **Mezimozek** vznikl jako druhá oblast mozku.

zlost, strach, štěstí, útok, útek - ze společenství lovců.

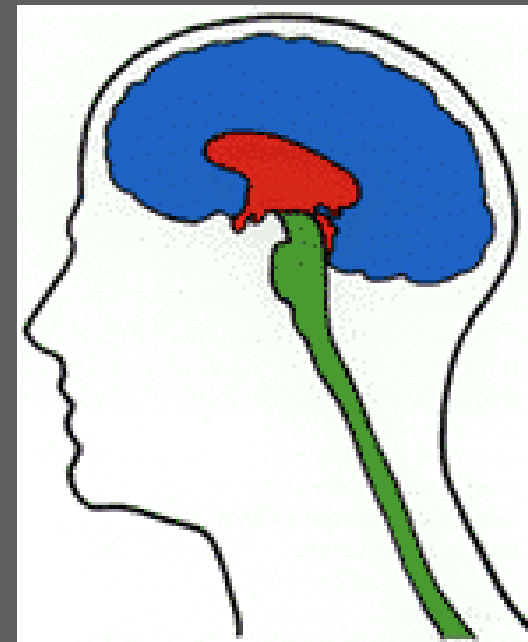
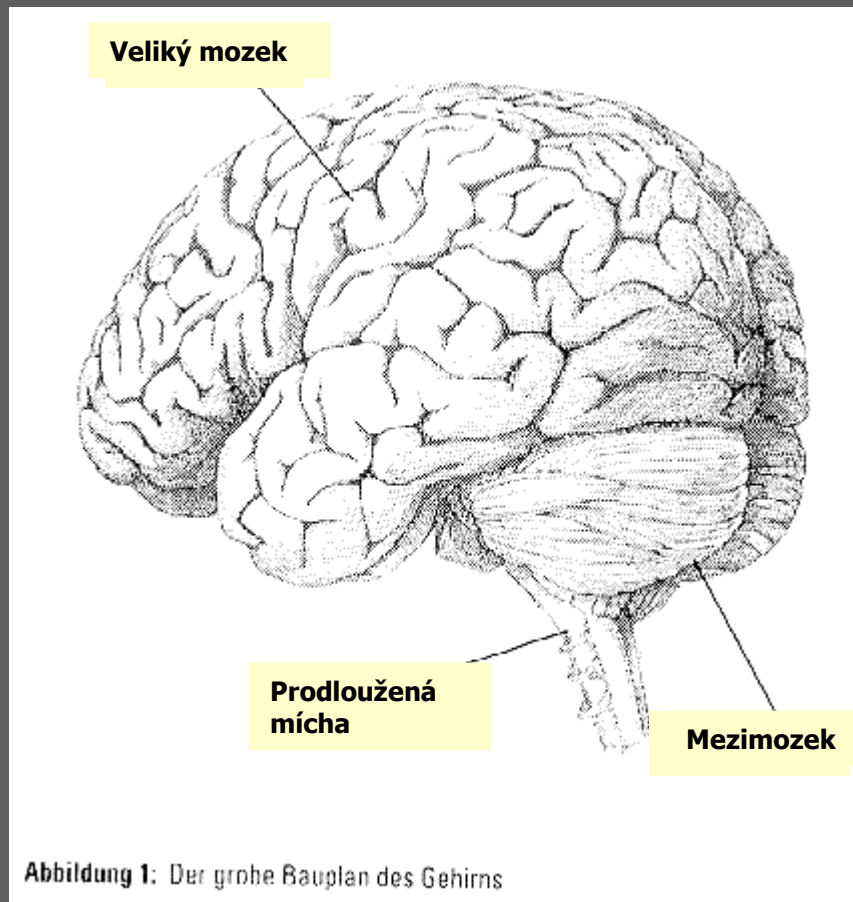
⇒ **Veliký mozek** vznikl podle historického vývoje jako poslední.

Vývoj člověka s mozkem

Historie vývoje mozku ve vědě

Vstupní kanály informací

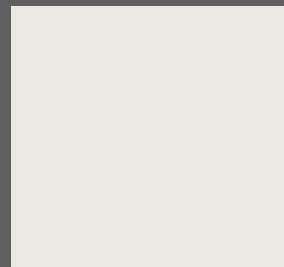

A nyní jeden test

.....ale prosím neberte ho až tak vážně

Vstupní kanály informací

Prosím nakreslete zcela spontánně
a bez dlouhého přemýšlení

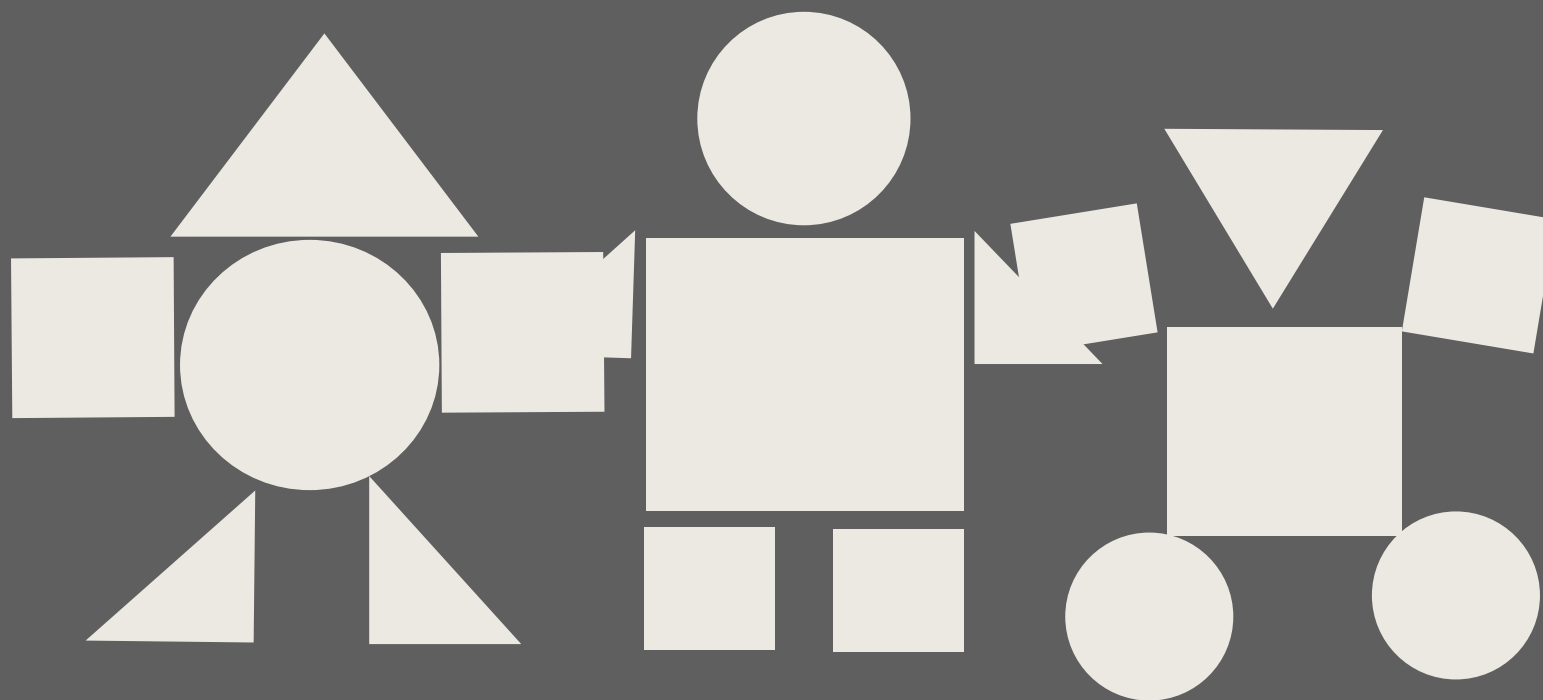
panáčka za pomoci těchto tří symbolů.

Jeden symbol se musí vyskytnout 3 x,
zbylé dva 1 až 2 krát

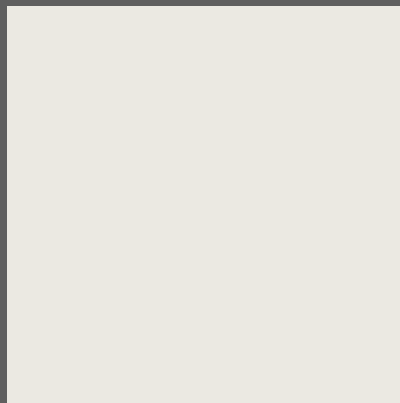

Vstupní kanály informací

Test

Vstupní kanály informací

Modrá

Časová dimenze: nyní, tady, dnes

Aktivita: důsledný, střízlivý, věcný

Sociálně: cítí se dobře i sám

Propočítává, zvažuje a posuzuje rizika a výhody. Souhlas skupiny téměř nepotřebuje. Vytrvalý a věcný. Rozvaha má přednost před pocity.

Modrá

Časová dimenze: nyní, tady, dnes

Aktivita: důsledný, střízlivý, věcný

Sociálně: cítí se dobře i sám

Propočítává, zvažuje a posuzuje rizika a výhody. Souhlas skupiny téměř nepotřebuje. Vytrvalý a věcný. Rozvaha má přednost před pocity.

Zelená

Časová dimenze: návazně na minulost

Aktivita: krok za krokem – ochota ke kompromisům

Sociálně: skupinový člověk, sbírá kolem sebe přátele

Pro rozhodování jsou pro něj nutné zkušenosti, hodnoty, intuice. Je to často družný člověk, který má rád uznání skupiny. Zvědavý, ale disciplinovaný.

Modrá

Časová dimenze: nyní, tady, dnes

Aktivita: důsledný, střízlivý, věcný

Sociálně: cítí se dobře i sám

Propočítává, zvažuje a posuzuje rizika a výhody. Souhlas skupiny téměř nepotřebuje. Vytrvalý a věcný. Rozvaha má přednost před pocity.

Zelená

Časová dimenze: návazně na minulost

Aktivita: krok za krokem – ochota ke kompromisům

Sociálně: skupinový člověk, sbírá kolem sebe přátele

Pro rozhodování jsou pro něj nutné zkušenosti, hodnoty, intuice. Je to často družný člověk, který má rád uznání skupiny. Zvědavý, ale disciplinovaný.

Červená

Časová dimenze: budoucnost

Aktivita: neklidný až neposedný

Sociálně : rád je centrem pozornosti

Optimistický. Emocionální, rozhodně dává věci do pohybu. Neobává se nejistoty v budoucnosti. Vyhledává soutěžení. Zkouší vše nové.

Modrá

Časová dimenze: nyní, tady, dnes

Aktivita: důsledný, střízlivý, věcný

Sociálně: cítí se dobře i sám

Propočítává, zvažuje a posuzuje rizika a výhody. Souhlas skupiny téměř nepotřebuje. Vytrvalý a věcný. Rozvaha má přednost před pocity.

Zelená

Časová dimenze: návazně na minulost

Aktivita: krok za krokem – ochota ke kompromisům

Sociálně: skupinový člověk, sbírá kolem sebe přátele

Pro rozhodování jsou pro něj nutné zkušenosti, hodnoty, intuice. Je to často družný člověk, který má rád uznání skupiny. Zvědavý, ale disciplinovaný.

Červená

Časová dimenze: budoucnost

Aktivita: neklidný až neposedný

Sociálně : rád je centrem pozornosti

Optimistický. Emocionální, rozhodně dává věci do pohybu. Neobává se nejistoty v budoucnosti. Vyhledává soutěžení. Zkouší vše nové.

Vnímání a uchování informací probíhá přes různé kanály.

Modrá

Časová dimenze: nyní, tady, dnes

Aktivita: důsledný, střízlivý, věcný

Sociálně: cítí se dobře i sám

Propočítává, zvažuje a posuzuje rizika a výhody. Souhlas skupiny téměř nepotřebuje. Vytrvalý a věcný. Rozvaha má přednost před pocity.

Zelená

Časová dimenze: návazně na minulost

Aktivita: krok za krokem – ochota ke kompromisům

Sociálně: skupinový člověk, sbírá kolem sebe přátele

Pro rozhodování jsou pro něj nutné zkušenosti, hodnoty, intuice. Je to často družný člověk, který má rád uznání skupiny. Zvědavý, ale disciplinovaný.

Červená

Časová dimenze: budoucnost

Aktivita: neklidný až neposedný

Sociálně : rád je centrem pozornosti

Optimistický. Emocionální, rozhodně dává věci do pohybu. Neobává se nejistoty v budoucnosti. Vyhledává soutěžení. Zkouší vše nové.

Vnímání a uchování informací probíhá přes různé kanály.

Modrá

Časová dimenze: nyní, tady, dnes

Aktivita: důsledný, střízlivý, věcný

Sociálně: cítí se dobře i sám

Propočítává, zvažuje a posuzuje rizika a výhody. Souhlas skupiny téměř nepotřebuje. Vytrvalý a věcný. Rozvaha má přednost před pocity.

Zelená

Časová dimenze: návazně na minulost

Aktivita: krok za krokem – ochota ke kompromisům

Sociálně: skupinový člověk, sbírá kolem sebe přátele

Pro rozhodování jsou pro něj nutné zkušenosti, hodnoty, intuice. Je to často družný člověk, který má rád uznání skupiny. Zvědavý, ale disciplinovaný.

Červená

Časová dimenze: budoucnost

Aktivita: neklidný až neposedný

Sociálně : rád je centrem pozornosti

Optimistický. Emocionální, rozhodně dává věci do pohybu. Neobává se nejistoty v budoucnosti. Vyhledává soutěžení. Zkouší vše nové.

Vnímání a uchování informací probíhá přes různé kanály.

Modrá

Časová dimenze: nyní, tady, dnes

Aktivita: důsledný, střízlivý, věcný

Sociálně: cítí se dobře i sám

Propočítává, zvažuje a posuzuje rizika a výhody. Souhlas skupiny téměř nepotřebuje. Vytrvalý a věcný. Rozvaha má přednost před pocity.

Zelená

Časová dimenze: návazně na minulost

Aktivita: krok za krokem – ochota ke kompromisům

Sociálně: skupinový člověk, sbírá kolem sebe přátele

Pro rozhodování jsou pro něj nutné zkušenosti, hodnoty, intuice. Je to často družný člověk, který má rád uznání skupiny. Zvědavý, ale disciplinovaný.

Červená

Časová dimenze: budoucnost

Aktivita: neklidný až neposedný

Sociálně : rád je centrem pozornosti

Optimistický. Emocionální, rozhodně dává věci do pohybu. Neobává se nejistoty v budoucnosti. Vyhledává soutěžení. Zkouší vše nové.

Vnímání a uchování informací probíhá přes různé kanály.

Modrá Zelená Červená

Vnímání a uchování
informací probíhá
přes různé kanály.

Vývoj mozku

Sotva který vědecký obor je vystaven tak velkým změnám jako „neurobiologie“.

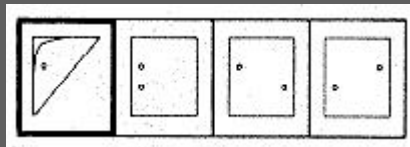
MacLean:

Sperry : Nobelova cena 1981; „Rozdělení mozku na dvě poloviny“

**Všechny úvahy o mozku, které můžeme činit,
abychom lépe pochopili jeho fungování, jsou
„metaforické“**

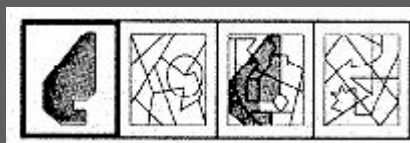
Výhody mužského řešení problému v testovacích řadách

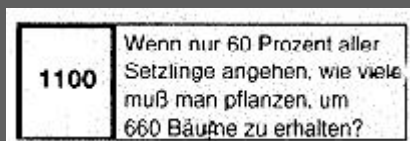
⇒ Prostorová představivost

⇒ Cílené motorické dovednosti

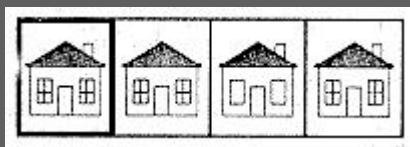
⇒ Nalezení tvarů

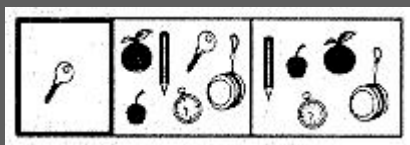
⇒ Matematické dedukce

Výhody ženského řešení problému v testovacích řadách

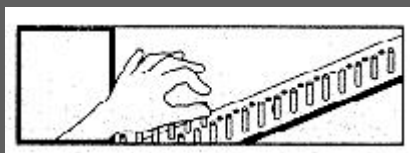
⇒ Rychlost obrazových vjemů

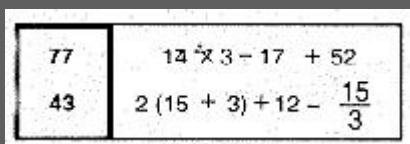
⇒ Vybavení si předmětů

⇒ Nápaditost, slovní zásoba

⇒ Jemná motorická koordinace

⇒ Početní úkoly

Essentials coming from neuro-scientific research

„Our brains operate on the basis of emotional intelligence and intelligent emotions!“

- Emotions are a key factor for processes of awareness and reflection.
- Often our emotional system determines acting and thinking processes faster than our cognitive system.

Essentials coming from neuro-scientific research

Příběhová paměť

Ukládání osobních zážitků a pocitů.

Příklady:
poslední dovolená,
první láska

Priming

Nevědomě vnímané souvislosti.
Příklad: led je studený; list patří ke stromu

Procedurální paměť

Naučené pohybové úkony, které si člověk vybavuje bez přemýšlení.
Příklad:
jízda na kole,
zavázat tkaničku

Deklarativní paměť

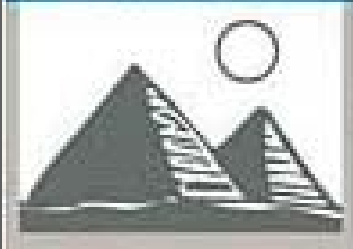
Obsahuje všechna data a fakta, která se člověk vědomě naučil.

Příklad:
cizí jazyk, $3 \times 6 = 18$

Essentials coming from neuro-scientific research

Příběhová paměť

Příběhová paměť:

uložit prožité ve vztahu k prostoru a času a vybavit si celý kontext.

Lze se učit i bez příběhové paměti, potom znáte naučené, ale nevíte odkud tato vědomost a zkušenost pochází.

Pohlednice s pozdravem z dovolené

Deklarativní paměť

Deklarativní nebo vědomostní paměť ukládá sémanticky-gramatické vědomosti nebo školní znalosti.

NEVZTAHUJE se k události

Essentials coming from neuro-scientific research

Procedurální paměť

Na začátku velmi komplikované

- jízda na kole, řízení auta, práce s PC -
až je pak téměř zcela automatizované.

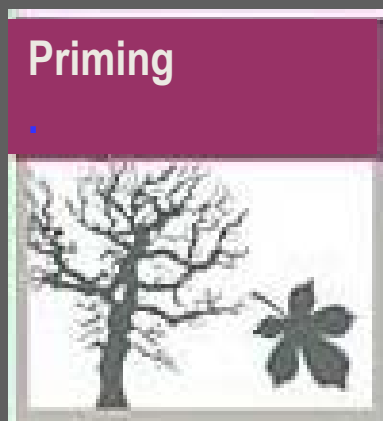
Prospektivní paměť

Dosavadní poznatky jsou na základě zkušenosti propočítány tak, aby bylo možné provést určitý čin. Je to schopnost vzpomenout si ve správný okamžik na v minulosti vytyčený záměr nebo plánovaný čin.

Essentials coming from neuro-scientific research

Žádná myšlenka bez pocitů!
Ale pocity bez myšlenek.

Např. v reklamě za účelem vzbuzení pocitu
bezpečnosti, důvěry, rodinné pohody

Minulost - Přítomnost - Budoucnost

- ⇒ **Přítomnost** je nekonečně malý okamžik mezi minulostí a budoucností
- ⇒ Přítomnost, minulost, budoucnost vidíme v její **sociální dimenzi**
- ⇒ Význam pro nás je specifikován vždy v **kontextu**

13

Minulost - Přítomnost - Budoucnost

- ⇒ Přítomnost je nekonečně malý okamžik mezi minulostí a budoucností
- ⇒ Přítomnost, minulost, budoucnost vidíme v její sociální dimenzi
- ⇒ Význam pro nás je specifikován vždy v kontextu

A B C

Minulost - Přítomnost - Budoucnost

- ⇒ Přítomnost je nekonečně malý okamžik mezi minulostí a budoucností
- ⇒ Přítomnost, minulost, budoucnost vidíme v její sociální dimenzi
- ⇒ Význam pro nás je specifikován vždy v kontextu

12
13
14

Minulost - Přítomnost - Budoucnost

- ⇒ Přítomnost je nekonečně malý okamžik mezi minulostí a budoucností
- ⇒ Přítomnost, minulost, budoucnost vidíme v její sociální dimenzi
- ⇒ Význam pro nás je specifikován vždy v kontextu

I2
A B C
I4

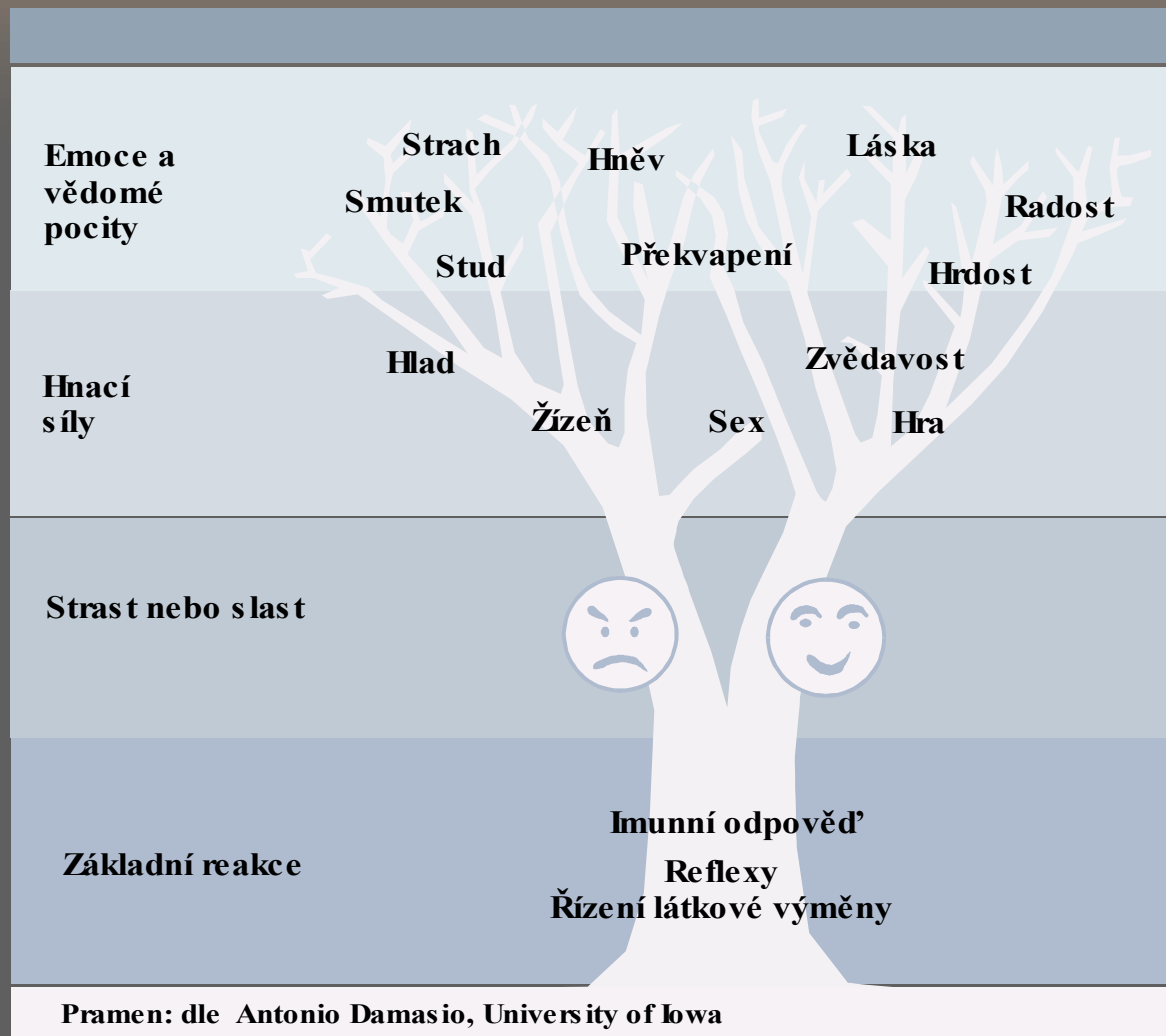
Prvenství pocitů a emocí

- ⇒ Stále více se ukazuje, že pocity jsou elementární pro organizaci lidského ducha a pro mnoho dalších vlastností, které člověka dělají člověkem. I myšlení a kreativita jsou závislé na pocitových procesech.
- ⇒ Bez pochyb jsou pocity a vjemy zcela rozhodující pro zakotvení pocitových procesů, což jistě může potvrdit každý člověk.

Vědci University of Iowa

Prvenství pocitů a emocí

Antonio Damasio
University of Iowa

